

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Економічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра обліку, аналізу і аудиту

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ»

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

Освітньо-професійна програма «Економіка: економічна кібернетика»

(назва програми)

Спеціальність 051 Економіка

(вказати: код, назва)

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: Вергун А.І., доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту, к.е.н.

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-obliku-analizu-i-audytu/kolektyv-kafedry/vergun-andrij-ivanovych>

Контактний тел. +38(0372)522691

E-mail: a.vergun@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle Moodle

Консультації очна консультація: вівторок 12.00-13.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Призначення навчальної дисципліни полягає у реалізації навчально-методичного забезпечення процесу оволодіння знаннями та набуття навичок з використання методів економічного аналізу господарської діяльності підприємств, їх економічної ефективності, фінансового стану та кінцевих фінансових результатів. Дана дисципліна забезпечує формування у студентів комплексного підходу до аналізу господарської діяльності підприємств.

2. Мета навчальної дисципліни: оволодіння знаннями та набуття навичок з аналізу господарських процесів підприємств, економічної ефективності та кінцевих фінансових результатів їх діяльності; системної оцінки факторів, що визначають результати господарської діяльності підприємств, виявлення резервів їх покращення та розробки на основі цього пропозицій для підвищення ефективності управлінських рішень.

3. Пререквізити. Вивчення дисципліни базується на засвоєнні знань з таких навчальних дисциплін «Економічна теорія», «Статистика», «Вища математика» «Облік і аудит», «Економіка підприємства».

4. Результати навчання. Компетентності, які забезпечує навчальна дисципліна відповідно до освітньої-професійної програми «Економіка: економічна кібернетика»:

Фахові компетенції:

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК33. Здатність робити якісні висновки з кількісних даних.

СК36. Здатність до різного рівня абстрагування в межах конкретної економічної системи для визначення різного роду причинно-наслідкових та функціональних зв'язків.

СК39. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку

суб'єктів господарювання.

СК46. Здатність проводити аналіз господарської діяльності підприємств з метою прийняття управлінських рішень.

Очікувані програмні результати після вивчення студентами навчальної дисципліни:

ПРН 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН 8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

ПРН 56. Вміти аналізувати звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль												
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ												
1. Наукові основи економічного аналізу	15	2	2			11						
2. Зміст, предмет та завдання економічного аналізу	15	2	2			11						
3. Метод і методика економічного аналізу	15	5	5			5						
4. Організація та інформаційне забезпечення аналізу господарської діяльності	15	2	2			11						
5. Види економічного аналізу	15	2	2			11						
Разом за змістовим модулем 1	75	13	13			49						
Змістовий модуль 2. АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА												
6. Аналіз виробництва та реалізації продукції	15	3	3			9						
7. Аналіз ресурсозабезпечення підприємства та оцінка ефективності використання його ресурсів	15	5	5			5						
8. Аналіз витрат на виробництво	15	3	3			9						
9. Аналіз фінансових результатів діяльності	15	3	3			9						
10. Аналіз фінансового стану підприємства	15	3	3			9						
Разом за змістовим модулем 2	75	17	17			41						
Усього годин	150	30	30			90						

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1	Сучасна філософія пізнання й економічний аналіз
2	Історія та перспективи розвитку економічного аналізу
3	Способи обробки інформації в економічному аналізі

4	Організаційні основи економічного аналізу
5	Типологія видів економічного аналізу
6	Аналіз виконання виробничої програми
7	Аналіз використання основних засобів, трудових та матеріальних ресурсів підприємства
8	Організаційно-інформаційна модель аналізу витрат і собівартості продукції
9	Аналіз прибутку та рентабельності діяльності підприємства
10	Комплексний аналіз фінансового стану підприємства

6. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль: здійснюється на заняттях шляхом індивідуального та фронтального усного опитування, експрес-опитування; письмових самостійних робіт (есе, рефератів, написання тематичних глосаріїв тощо); ведення термінологічного словника; виконання практичних (індивідуальних та групових) завдань; підготовки та захисту відповідних схем, таблиць, діаграм, графіків; розв'язання кейсів з практичних завдань та виробничих ситуацій тощо.

Форма підсумкового контролю: іспит.

Засобами оцінювання результатів навчання та демонстрування знань за двома модулями можуть бути:

- розрахунково-графічні роботи;
- підготовка доповідей, есе та рефератів;
- тестування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- експрес-опитування;
- вирішення виробничих ситуацій;
- контрольні роботи;
- індивідуальні та командні проекти.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-трансферною системою здійснюється шляхом поточного, рубіжного модульного та підсумкового контролю за 100-бальною шкалою оцінювання: за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання. Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів, набраних студентом

протягом семестру за аудиторну, індивідуальну та самостійну роботу, а також за результатами поточного контролю знань. Максимальна сума набраних балів складає 100 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка на національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення
відмінно	A (90-100)	відмінно
добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незадовільно	FX (35-49)	незадовільно з можливістю повторного складання
	F (1-34)	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Контрольні заходи охоплюють поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять та самостійної роботи. Він має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру – 100, з яких 60 студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (екзамену).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю (за виступи на практичних заняттях та доповнення, тестові завдання, підготовку рефератів та есе, розрахунково-графічних завдань тощо). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; 2 модуль – 30 балів.

Допуск до іспиту здійснюється, якщо студент успішно пройшов 2 модульні контрольні та за підсумками рубіжного контролю набрав не менше 30 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>	<i>T4</i>	<i>T5</i>	<i>МК 1</i>	<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>	<i>T4</i>	<i>T5</i>	<i>МК 2</i>	40	100
4	4	4	4	4	10	4	4	4	4	4	10		

Оцінкою «А» оцінюється повна та аргументована відповідь на теоретичне запитання, тестові завдання та сформульовано правильні визначення з глосарію, а також подано правильний розв'язок виробничої ситуації, що розкриває суть матеріалу та свідчить про вміння його аналізувати, робити змістовні висновки. Відповідь повинна бути чіткою, логічною і послідовною.

Відповідь оцінюється на «В» за умови розкриття теоретичного питання білету та тестових завдань, понять з глосарію і задачі, але містить неточності, що не суттєво впливають на зміст завдання.

Відповідь оцінюється на «С» за умови повного та правильного розкриття одного з питань білету, але у відповіді не достатньо правильно сформульовано визначення з глосарію. У той же час тестові та практичні завдання вирішені на належному рівні.

Якщо підхід до викладення матеріалу правильний, але виявляється недостатнє його розуміння, і в той же час практичне завдання вирішене з деякими неточностями виставляється оцінка «D».

Відповідь оцінюється на «Е» у випадку неправильного підходу до викладення теоретичного матеріалу, розв'язання практичного завдання містить значні помилки.

В усіх інших випадках відповідь оцінюється на «Fх».

7. Рекомендована література

7.1. Базова (основна) література

1. Аналіз господарської діяльності : підручник / Г. І. Кіндрацька, А. Г. Загородній, Ю. І. Кулиняк. – Львів : Львівська політехніка, 2019. – 320 с.
2. Ковальчук, Т.М. Теорія економічного аналізу : навч. посіб. / Т. М. Ковальчук. – Чернівці : Чернівецький національний ун-т, 2011. – 544 с.
3. Мулик Т. Аналіз господарської діяльності. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 384 с.
4. Сименко І.. Аналіз господарської діяльності. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 384 с.
5. Гринів Б. Економічний аналіз торговельної діяльності. – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 392 с.
6. Чуприн К., Чуприн О. Аналіз господарської діяльності: Навчально-методичний посібник за курсом для студентів економічних спеціальностей. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. - 99 с.
7. Ганін В.І. Аналіз господарської діяльності підприємства: методологія, організація, методика. Навчальний посібник. – Х.: Вид-во ТОВ «С.А.М.», 2013. – 308 с.
8. Шпановська Н.Г. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій: навч.посіб. – К. Центр навчальної літератури, 2012 – 328 с.
9. Економічний аналіз: Практикум / За ред. д.е.н., проф. Мниха Є.В. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 432 с.
- 10.Івахненко В.М. Курс економічного аналізу. – К.: Знання, 2006. – 261с.
- 11.Іващенко В.М., Болюх М.А. Економічний аналіз господарської діяльності. – К.: Ніч лава, 2004. – 204 с.
- 12.Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз: Навч.посіб. – К.: МАУП, 2000. – 152 с.
- 13.Мних Є.В. Економічний аналіз: Підручник / Є. В. Мних. - К.: Знання, 2011. - 630 с.
- 14.Мошенський С.З., Олійник О.В. Економічний аналіз: Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. / За ред. д.е.н., проф., Заслуженого діяча науки і техніки України Ф.Ф. Бутинця. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП. „Рута”, 2007. – 704с.

15. Організація і методика економічного аналізу : навч. пос. / Косова Т.Д., Сухарев П.М., Ващенко Л.О. та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 528 с
16. Організація і методика економічного аналізу : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. Д. Косова [та ін.] ; Мін. освіти і науки України, Донецький національний ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. - К. : Центр учбової літератури, 2012. - 527 с.
17. Прокопенко І.Ф., Ганін В.І., Петряєва З.Ф. Курс економічного аналізу: підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Харків: Легас, 2004. – 384.
18. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства. – К.: Знання, 2004. – 654 с.
19. Серединська В.М., Загородна О.М., Федорович Р.В. Економічний аналіз. - Тернопіль: «Астон», 2010. - 592 с.
20. Тігова Т.М., Селіверстова Л.С., Процюк Т.Б. Аналіз фінансової звітності: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 268 с.
21. Чернелевський Л.М. Економічний аналіз на підприємствах промисловості і торгівлі. Підручник. – К., 2003 – 312 с.
22. Черниш С.С. Економічний аналіз: Навч. посіб. / С.С. Черниш. - К.: ЦУЛ, 2010. - 312 с.
23. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. – К., 2005. – 196 с.
24. Шиян Д.В., Строченко Н.І. Фінансовий аналіз. – К.: “Видавництво А.С.К.”, 2003. – 240 с.
25. Шморгун Н.П., Головка І.В. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. – К.: ЦНЛ, 2006. – 528с.
26. Яріш П. М. Методи проведення аналізу фінансових результатів діяльності організацій / П. М. Яріш, Ю. В. Касьянова // Управління розвитком. – 2013. – № 4(144). – С. 159–162.

7.2. Допоміжна література

1. Болюх М.А., Горбаток М.І. Збірник задач з курсу “Економічний аналіз”. – К.: КНЕУ, 2002. – 232с.

2. Бутинець Ф.Ф., Мних Є.В., Олійник О.В. Економічний аналіз. Практикум: Навч. посіб. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 416 с.
3. Кармазін В.А., Савицька О.М. Економічний аналіз: Практикум. – К.: Знання, 2007. – 255 с.
4. Теорія економічного аналізу/ За ред Р.В.Федоровича.- Тернопіль: Укрмедкнига, 2002.- 323 с.
5. Шафранова Г. Аналіз фінансової звітності//Баланс, №3, 25 липня 2000 р. с.27
6. Лазарева А. С. Особливості аналізу фінансових результатів на підприємстві / А. С. Лазарева // Управління розвитком. – 2013. – № 4(144). – С. 175–178
7. Лісничка Т. В. Удосконалення методики аналізу фінансових результатів [Текст] / Т. В. Лісничка // Управління розвитком. – 2013. – № 4(144). – С. 122–124.
8. Мочаліна З. М. Методичний інструментарій та сучасні проблеми аналізу фінансових результатів / З. М. Мочаліна, О. В. Поспелов // Науково-технічний збірник "Комунальне господарство міст". – 2011. – № 98. – С. 221–227.

8. Інформаційні ресурси

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
2. Статистична звітність емітентів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.smida.gov.ua/db/emitent.